

Raport privind azilul 2023

Rezumat

© Agenția Uniunii Europene pentru Azil (EUAA), 2023

Agenția Uniunii Europene pentru Azil (EUAA) și persoanele care acționează în numele EUAA nu sunt responsabile pentru modul în care ar putea fi utilizate informațiile conținute în această publicație.

Imagine copertă: Adobe Stock [#457573540](#)

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2023

PDF ISBN 978-92-9403-212-6 doi: 10.2847/188 BZ-AH-23-001-RO-N ISSN 2600-3082

Reproducerea este autorizată cu condiția menționării sursei. Pentru orice utilizare sau reproducere a fotografiilor sau a altor materiale pentru care EUAA nu deține drepturi de autor trebuie obținută permisiunea direct de la deținătorii drepturilor de autor.

Raport privind azilul 2023

Raportul anual privind situația azilului în
Uniunea Europeană

REZUMAT

iulie 2023

Cuvânt înainte

Protecția internațională și cea temporară au rămas principalele subiecte de discuție la nivel politic, pe tot parcursul anului 2022, în condițiile în care un număr total de 5 milioane de persoane au solicitat protecție la sosirea în Europa. Totalul cuprinde numărul de cereri de azil, care a crescut rapid la aproape 1 milion, la care se adaugă cele peste 4 milioane de înregistrări pentru protecție temporară ale persoanelor care fug din calea războiului din Ucraina. În mod firesc, amploarea aflului de sosiri a testat limitele sistemelor naționale de azil și de primire, iar țările UE+ au fost nevoite să găsească soluții rapide, dar viabile.

Evoluțiile în materie de protecție internațională din 2022 au evidențiat importanța dezvoltării unei arhitecturi de protecție eficace, cu participarea mai multor părți interesate. După cum s-a prezentat în acest raport, instituțiile UE și-au continuat eforturile de a promova reforma sistemului european comun de azil (SECA) și de a încuraja în continuare cooperarea practică între țările UE+, pe baza solidarității și a responsabilității. Acestea au avut totodată un rol marcant în dezvoltarea unui răspuns european coordonat la nevoile persoanelor strămutate din Ucraina.

Pentru a face față nevoilor existente și emergente, țările UE+ au răspuns prin adaptarea politicilor și practicilor, alocarea de resurse suplimentare și adoptarea de modificări legislative. Numeroasele evoluții pozitive trebuie apreciate și aplaudate. Însă, într-o lume caracterizată de modele rapid schimbătoare în domeniul migrației și al azilului, nu e timp pentru resemnare, iar lecțiile învățate în 2022 ar trebui să servească drept catalizator pentru perfecționarea continuă. Activarea și extinderea rapidă a protecției temporare au indicat faptul că o legislație eficace și o planificare pentru situații neprevăzute, împreună cu o amplă voință politică, pot determina răspunsuri rapide la crizele umanitare, pot asigura previzibilitate și stabilitate pentru beneficiari și pot favoriza convergența practicilor din mai multe țări. Este important faptul că răspunsul UE în ceea ce privește protecția persoanelor strămutate din Ucraina poate deschide calea în acțiunea de orientare a întregului sistem de azil al UE prin expresii similare ale solidarității și responsabilității comune.

După un an întreg de funcționare cu un mandat consolidat, EUAA a încheiat anul 2022 cu un număr fără precedent de planuri operaționale pentru a oferi asistență operațională și tehnică, în principal statelor membre care se confruntă cu o presiune disproporționată asupra sistemelor lor de azil și de primire. După cum prevede Regulamentul EUAA, noul program de activitate al agenției va continua să evolueze pe parcursul anului viitor.

Noul ofițer pentru drepturile fundamentale al EUAA se va asigura că operațiunile agenției continuă să respecte pe deplin drepturile fundamentale, ofițerii de legătură din statele membre vor calibra în continuare cooperarea cu autoritățile naționale, iar un mecanism de monitorizare va fi instituit la începutul anului 2024 pentru a contribui la armonizarea practicilor în spațiul UE. Ridicându-se la nivelul statutului său de centru de expertiză în materie de azil, agenția va continua să joace un rol-cheie în efortul european de a acorda protecție celor care au nevoie.

Nina Gregori
Director executiv
Agenția Uniunii Europene pentru Azil

Cuprins

Cuvânt înainte.....	5
Cuprins	7
Introducere.....	8
1. Evoluțiile globale din domeniul azilului	9
2. Evoluții importante în domeniul azilului în Uniunea Europeană	10
3. Sprijinul acordat de EUAA în 2022	13
4. Funcționarea sistemului european comun de azil.....	14
4.1. Accesul la proceduri	14
4.2. Procedura Dublin.....	16
4.3. Proceduri speciale pentru evaluarea nevoilor de protecție.....	17
4.4. Procesarea cererilor de azil în primă instanță.....	17
4.5. Procesarea cererilor de azil în recurs sau în instanțe superioare	19
4.6. Cazuri pendinte	19
4.7. Primirea solicitanților de protecție internațională	19
4.8. Aspecte ale custodiei publice care implică solicitanți și foști solicitanți.....	20
4.9. Accesul la informații.....	21
4.10. Asistență juridică și reprezentare	21
4.11. Servicii de interpretare	22
4.12. Informații privind țara de origine	22
4.13. Apatridia în contextul azilului	23
4.14. Conținutul protecției	23
4.15. Relocarea și admișiile umanitare	25
5. Copiii și persoanele cu nevoi speciale din procedura de azil.....	26
Observații finale.....	28

Introducere

Ca primă sursă de informații referitoare la protecția internațională în Europa, Raportul anual al EUAA oferă o imagine de ansamblu cuprinzătoare a principalelor evoluții din domeniul azilului survenite în statele membre ale Uniunii Europene și în Islanda, Liechtenstein, Norvegia și Elveția (țările UE+).

După o scurtă prezentare generală a tendințelor și a principalelor subiecte de discuție din jurul strămutării forțate a populației la nivel mondial, raportul se axează pe contextul Europei. Principalele evoluții sunt prezentate la nivelul UE și la nivel național, vizând toate aspectele sistemului european comun de azil (SECA). Jurisprudența selectată este prezentată pentru a ilustra modul în care instanțele au conturat interpretarea legislației europene și naționale. În plus, statisticile privind indicatorii-cheie evidențiază tendințele din domeniul azilului în 2022.

Țările UE+ s-au confruntat cu un număr excepțional de persoane care au avut nevoie de protecție în 2022, ca urmare a creșterii acute a numărului de cereri de azil depuse în Europa, la care s-a adăugat strămutarea forțată a milioane de oameni din Ucraina în urma invadării acesteia de către Rusia. Având în vedere aceste evoluții, UE și statele sale membre au mobilizat o cantitate fără precedent de resurse pentru a răspunde nevoilor de protecție în creștere.

1. Evoluțiile globale din domeniul azilului

Nivelurile ridicate de conflict și de încălcare a drepturilor omului din ultimul deceniu au persistat în 2022. Pe fondul unui cumul de crize, inclusiv conflicte noi și în desfășurare, șocuri climatice, turbulențe geopolitice, violență și persecuție, milioane de persoane au fost nevoite să-și părăsească locuințele în 2022. Inviazia rusă în Ucraina a provocat una dintre crizele de strămutare forțată cu cea mai rapidă propagare și de cele mai mari proporții de după Al

Doilea Război Mondial.

Alte situații acute de strămutare, care au preexistat la nivel mondial, au persistat ori s-au agravat, ceea ce a dus la creșterea numărului de persoane strămutate la nivel mondial, atingându-se niveluri maxime istorice în 2022, aproximativ 103 milioane, astfel cum a estimat Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR). S-au observat efecte grave asupra populațiilor civile în Afganistan, Burkina Faso, Etiopia, Mozambic, Myanmar, Nicaragua, regiunea Sahel, Republica Centrafricană, Republica Democrată Congo, Siria, triumphiul nordic al Americii Centrale (Guatemala, El Salvador și Honduras) și Venezuela.

În acest context, comunitatea internațională și-a continuat eforturile de a dezvolta soluții pentru oamenii care au nevoie de protecție. Prin cooperare multilaterală, persoanelor care au fugit din Ucraina li s-au oferit răspunsuri eficiente în materie de protecție, într-un interval de timp scurt. În ceea ce privește protecția internațională, în cadrul Pactului mondial privind refugiații, comunitatea internațională a conceput și a pus în aplicare în continuare inițiative pentru: i) reducerea presiunii asupra țărilor gazdă; ii) consolidarea autonomiei refugiaților; iii) extinderea accesului la soluții în țările terțe; și iv) susținerea condițiilor din țările de origine pentru o returnare sigură și demnă.

Pe măsură ce părțile interesate din întreaga lume continuă să abordeze aspectele complexe ale modelelor de strămutare mereu schimbătoare, discursul și practica protecției internaționale evoluează pentru a se adapta nevoilor emergente. Problemele-cheie care au rămas în centrul atenției în domeniul azilului în 2022 au inclus:

- situația copiilor și a minorilor neînsoțiți;
- înțelegerea și dezvoltarea unui răspuns mai bun la nevoile femeilor și fetelor în contextul strămutării;
- sublinierea importanței sănătății fizice și psihice a persoanelor strămutate, ca preocupare zilnică;
- strămutarea indusă de schimbările climatice ca factor care generează și conturează nevoile de protecție la nivel mondial; și
- luarea în considerare a aspectelor legate de apatridie în contextul azilului și a interacțiunii dintre apatridie și nevoile de protecție.

2. Evoluții importante în domeniul azilului în Uniunea Europeană

Invazia rusă în Ucraina a provocat strămutări forțate la un nivel fără precedent în ultimele decenii în Europa și a pus o presiune mai mare asupra sistemelor de primire deja saturate. Impactul războiului s-a resimțit profund în modelarea migrației și a azilului și, în mod firesc, a reprezentat esența politicilor de protecție elaborate la nivel național și la nivelul UE în cursul anului.

Reflectând angajamentul UE de a da dovadă de solidaritate deplină cu Ucraina, în data de 4 martie 2022, Consiliul Justiție și Afaceri Interne a adoptat în unanimitate o decizie de punere în aplicare a Consiliului pentru a activa Directiva privind protecția temporară și a instituit protecția temporară a persoanelor strămutate care fug din calea războiului din Ucraina. Comisia Europeană a creat Platforma de solidaritate, care a devenit centrul de răspuns coordonat al UE. De asemenea, a elaborat un plan de acțiune în 10 puncte, cu măsuri care urmează să fie luate de Comisia Europeană, agențiile UE și statele membre pentru a răspunde nevoilor persoanelor care fug din calea războiului din Ucraina.

În urma deciziei Consiliului din martie 2022, țările UE au procedat la aplicarea deciziei de punere în aplicare a Consiliului prin introducerea de mecanisme procedurale și de primire relevante, organizarea de campanii de informare și acordarea accesului la drepturi persoanelor care fug din Ucraina. Prin activarea și punerea în aplicare practică a Directivei privind protecția temporară, s-a prevăzut un statut juridic clar pentru persoanele care fug din calea războiului din Ucraina și s-a asigurat accesul sistematic la drepturile conexe.¹

Datorită efortului activ depus de președinția franceză și cehă a Consiliului UE și sub coordonarea Comisiei Europene, în 2022 s-au înregistrat progrese considerabile în ceea ce privește evoluția pachetului de reforme inclus în [Pactul privind migrația și azilul](#) și consolidarea cooperării practice între țările UE+. Drept urmare, în iunie 2022, Consiliul a adoptat mandate de negociere cu privire la regulamentele privind procedura de screening și Eurodac, precum și abordarea sa generală cu privire la propunerea de revizuire a Codului frontierei Schengen. De asemenea, 21 de țări au ajuns la un acord cu privire la punerea în aplicare a mecanismului de solidaritate voluntară, deschizând calea către alte progrese în ceea ce privește Regulamentul privind gestionarea situațiilor legate de azil și migrație. Mecanismul prevede expresii ale solidarității cu statele membre în care se exercită o presiune deosebită asupra sistemelor lor de azil și de primire, prin transferuri, contribuții financiare și alte măsuri de sprijin.

La nivelul Parlamentului European, în 2022, raportorii au prezentat proiecte de rapoarte cu privire la toate propunerile legislative incluse în Pactul privind migrația și azilul și la Directiva privind returnarea (reformată). În septembrie 2022, Parlamentul și președințiile prin rotație ale Consiliului UE au ajuns la un acord politic privind o [foaie de parcurs comună](#) pentru negocieri între colegiitori cu scopul de a adopta propunerile legislative înainte de sfârșitul perioadei legislative 2019-2024.

¹ Pentru o prezentare generală detaliată a acțiunilor întreprinse de țările UE+ în ceea ce privește punerea în aplicare a protecției temporare pentru persoanele care fug din Ucraina, vezi publicația EUAA [Providing Temporary Protection to Displaced Persons from Ukraine: A Year in Review](#).

Gestionarea eficientă a frontierelor externe și impactul aferent asupra funcționării adecvate a sistemului Schengen au fost subiecte-cheie de discuție între responsabilii de elaborarea politicilor de la nivel european. Comisia Europeană a prezentat un document de politică în vederea lansării unei strategii multianuale pentru o gestionare integrată a frontierelor, care abordează controlul la frontiere, activitățile de căutare și salvare, analiza riscurilor, cooperarea între agenții, la nivelul UE și la nivel internațional, returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală, drepturile fundamentale, cercetarea și inovarea, precum și educația și formarea profesională. De asemenea, s-au depus eforturi pentru a consolida cooperarea cu țările de origine și de tranzit în vederea abordării problemei migrației ilegale.

S-a exercitat în continuare o presiune sporită asupra frontierelor externe ale UE, numărul sosirilor crescând brusc în al doilea an consecutiv. Potrivit datelor preliminare colectate de Frontex, în 2022 au fost depistate 330 000 de treceri ilegale ale frontierei externe a UE, ceea ce reprezintă o creștere de 64% față de 2021. Persoanele strămutate din Ucraina nu au fost incluse în aceste cifre, deoarece au fost înregistrate separat. Pentru a aborda situația de la frontierele externe, Comisia Europeană a continuat să ofere sprijin statelor membre din prima linie, oferind asistență financiară și răspunsuri operaționale, în coordonare cu agențiile UE, cu organizațiile internaționale și cu alte părți interesate relevante.

Comisia Europeană a prezentat două planuri de acțiune conținând o serie de măsuri operaționale pentru a aborda provocările imediate și actuale survenite pe ruta central-mediteraneeană și cea a Balcanilor de Vest. Planul de acțiune pentru zona central-mediteraneeană cuprinde 20 de măsuri menite să reducă migrația ilegală și periculoasă, să ofere soluții la provocările emergente în domeniul operațiunilor de căutare și salvare și să promoveze solidaritatea, în balanță cu responsabilitatea în rândul statelor membre. Planul de acțiune pentru Balcanii de Vest cuprinde tot 20 de măsuri operaționale, structurate în jurul a cinci piloni. Scopul este de a consolida cooperarea în materie de migrație și de gestionare a frontierelor între UE și țările din Balcanii de Vest, care au un statut unic ca țări în procesul de aderare la UE.

În 2022, UE și statele sale membre au continuat să acorde asistență, prin operațiuni de căutare și salvare (SAR), persoanelor și navelor aflate în dificultate în Marea Mediterană. Printre acestea se numărau migranți și refugiați care încercau să ajungă în Europa, pornind în călătorii care le puneau viața în pericol, organizate de călăuze care foloseau tactici din ce în ce mai periculoase pentru a traversa Marea Mediterană. În lipsa unui mecanism la nivelul UE, care să fie acceptat de comun acord și previzibil pentru evenimente SAR, au existat în continuare critici în jurul limitărilor mecanismelor și practicilor actuale. Pentru aceste voci, lipsa de coordonare a activităților SAR, acțiunile solitare ale țărilor și incriminarea ONG-urilor implicate în activități SAR în Marea Mediterană au dus adesea la situații în care migranții au fost forțați să rămână mai multe zile în bărci.

Potrivit unei tradiții de zeci de ani de a fi lider în promovarea de soluții orientate spre protecție la nivel mondial, UE și-a continuat cooperarea complexă și reciproc avantajoasă cu țările terțe. Activitățile din cadrul dimensiunii externe a politicii UE în domeniul migrației și al azilului au inclus eforturi pentru tratarea cauzelor primare ale migrației ilegale; combaterea rețelelor de introducere ilegală de persoane; cooperarea cu țările terțe în domeniul returnărilor și al readmișiilor; colaborarea cu țările partenere pentru migrație și gestionarea frontierelor; precum și acordarea de sprijin pentru soluții de protecție în alte părți ale lumii; și dezvoltarea de căi legale de protecție în Europa.

În rolul său de a asigura interpretarea și aplicarea armonizată a dreptului Uniunii, Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) a pronunțat peste [20 de hotărâri](#) în 2022, cuprinzând subiecte legate de:

- accesul efectiv la procedura de azil;
- sistemul Dublin;
- conceptul de cerere de acordare a accesului la o nouă procedură de azil;
- admisibilitatea cererilor de protecție internațională;
- dreptul de acces la un dosar administrativ și înțelesul comunicării deciziei „în scris”;
- retragerea condițiilor materiale de primire;
- domeniul de aplicare al luării în custodie publică și controlul judiciar al legalității luării în custodie publică;
- reîntregirea familiei, în care sunt implicați minori; și
- retragerea protecției internaționale din motive de securitate națională.

3. Sprijinul acordat de EUAA în 2022

În data de 19 ianuarie 2022, a intrat în vigoare [Regulamentul \(UE\) 2021/2303 privind Agenția Uniunii Europene pentru Azil](#), cu un mandat consolidat pentru agenție. Pe parcursul anului 2022, agenția și-a dovedit rolul de centru de expertiză în materie de azil prin extinderea sprijinului operațional și tehnic pentru a răspunde nevoilor fluctuante. Invadarea Ucrainei de către Rusia a generat ample nevoi de protecție, iar agenția a răspuns rapid, oferind asistență țărilor care primesc un număr mare de persoane strămutate din Ucraina. În calitate de factor integrant în sistemul colectiv de răspuns al UE, în contextul abordării nevoilor a milioane de persoane strămutate, EUAA a contribuit în mod efectiv la punerea în aplicare a unor soluții de protecție pe teritoriul Europei.

Pentru a furniza publicului informații bazate pe dovezi, inclusiv responsabililor de elaborarea politicilor, EUAA a continuat, în 2022, acțiunile sale de colectare, prelucrare, sintetizare și analizare de informații privind teme specifice, cele mai recente evoluții, subiecte emergente și previziuni în domeniul azilului. Cursurile de formare dezvoltate și predate de agenție au sprijinit punerea în aplicare practică a SECA, ajutând responsabilii de azil și de primire să-și perfecționeze cunoștințele, competențele și autonomia pentru a pune în aplicare proceduri eficiente și echitabile, în conformitate cu standardele UE.

Un domeniu-cheie de activitate pentru EUAA este acordarea de asistență operațională și tehnică, în special statelor membre care se confruntă cu o presiune disproporționată asupra sistemelor lor de azil și primire. În 2022, EUAA a oferit sprijin operațional unui număr record de 14 state membre ale UE: Austria, Belgia, Bulgaria, Cipru, Cehia, Grecia, Italia, Letonia, Lituania, Malta, România, Slovenia, Spania Țările de Jos. În 2022, sprijinul operațional pentru sistemele naționale de azil și de primire a vizat o serie de acțiuni care au fost adaptate contextului specific și nevoilor specifice din fiecare țară, incluzând sprijin pentru creșterea capacității și a calității condițiilor de primire, pentru înregistrarea și prelucrarea cererilor în primă instanță și în recurs, pentru sprijinirea relocărilor și creșterea calității și a standardizării sistemului Dublin. De asemenea, agenția a sprijinit statele membre în procesul de punere în aplicare a unor soluții de protecție pentru persoanele strămutate din Ucraina.

Prin cooperarea sa cu țările terțe, pe baza foilor de parcurs bilaterale și a programelor regionale finanțate de UE, EUAA a continuat să sprijine dimensiunea externă a SECA în 2022. Foile de parcurs pentru cooperare bilaterală au fost puse în aplicare cu [Albania](#), [Bosnia și Herțegovina](#), [Egipt](#), [Kosovo](#), [Macedonia de Nord](#), [Muntele Negru](#), [Serbia](#) și [Turcia](#), iar la nivel regional, agenția a desfășurat cu succes activități care au implicat toate țările din Africa de Nord și Niger. Având în vedere noul mandat al agenției și evoluțiile geopolitice în domeniul azilului, în martie 2023, Consiliul de administrație al EUAA a adoptat o [strategie de cooperare externă](#) revizuită.

Regulamentul EUAA a introdus dispoziții pentru asigurarea faptului că agenția respectă pe deplin drepturile fundamentale în îndeplinirea sarcinilor. În 2022, EUAA a desfășurat activități pregătitoare pentru numirea unui ofițer pentru drepturile fundamentale, elaborarea unei strategii privind drepturile fundamentale și instituirea unui mecanism de examinare a plângerilor, prin care orice persoană direct afectată de acțiunile unui expert dintr-o echipă de sprijin pentru azil, care consideră că drepturile sale fundamentale au fost încălcate ca urmare a acestor acțiuni, sau orice parte care reprezintă o astfel de persoană, poate depune o plângere în scris la EUAA.

4. Funcționarea sistemului european comun de azil

Având în vedere creșterea vertiginoasă a numărului de persoane care au nevoie de protecție în Europa și saturarea sistemelor naționale de primire, țările UE+ au pus în aplicare, în 2022, inițiative legislative, politice și practice pentru a gestiona situația fluctuantă. În același timp, organizații ale societății civile, UNHCR și alte organizații internaționale și-au exprimat preocuparea cu privire la unele practici din cadrul administrațiilor naționale de azil și de primire.

4.1. Accesul la proceduri

În 2022, țările UE+ au primit un număr semnificativ mai mare de cereri de protecție internațională decât în anii precedenți. Cele aproximativ 996 000 de cereri de protecție internațională care au fost depuse în țările UE+ au reprezentat o creștere cu aproximativ jumătate față de anul 2021 și cu două cincimi față de nivelul anterior pandemiei de COVID-19 din 2019. Deși totalul UE+ a rămas cu mult sub nivelul ridicat din 2015, numărul de cereri a depășit valorile din 2015 în mai multe țări (vezi figura 1).

În toate țările UE+, 7 din 10 cereri au fost depuse în primele 5 țări de primire – și anume Germania, Franța, Spania, Austria și Italia (în ordine descrescătoare). Resortisanții din Siria, Afganistan, Turcia, Venezuela și Columbia au depus cele mai multe cereri. Deși nivelurile record din 2015 și 2016 au fost determinate în principal de cererile de protecție internațională depuse de persoane provenite din Siria, Afganistan și Irak, creșterea actuală provine dintr-o varietate mult mai mare de naționalități.

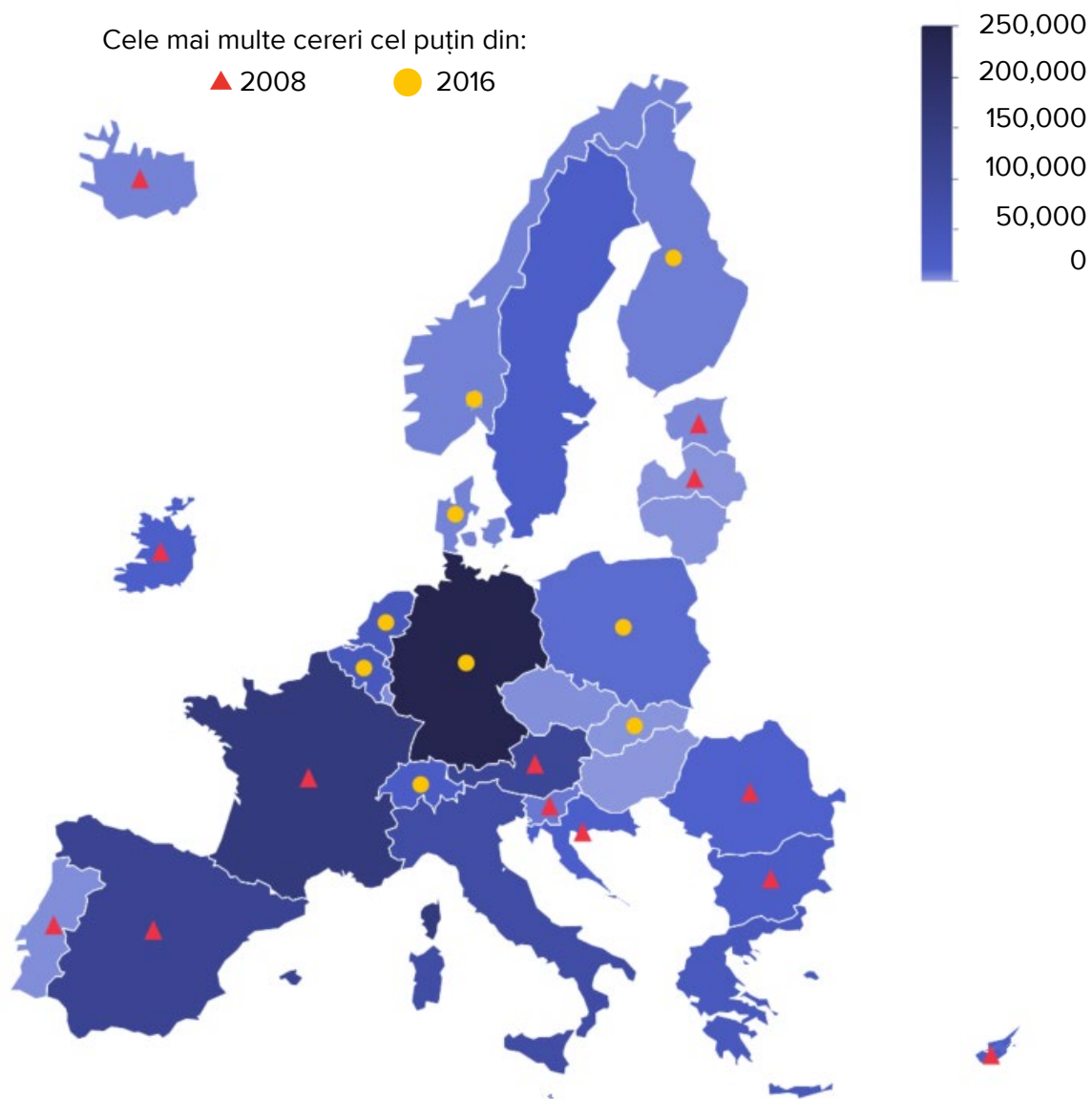
Având în vedere creșterea numărului de sosiri și de cereri, țările UE+ au depus în continuare eforturi pentru a asigura accesul la protecție și totodată a-și gestiona în mod eficient frontierele. Urmând tendințele din ultimii ani, mai multe state membre situate de-a lungul frontierelor UE au introdus norme speciale pentru a gestiona sosirile în masă și pentru a declara starea de urgență în situații specifice. Deși obiectivul acestor măsuri a fost de a sprijini autoritățile în monitorizarea și gestionarea aflurilor și în detectarea cazurilor de introducere ilegală de persoane, UNHCR, Consiliul Europei și organizațiile societății civile au formulat observații cu privire la impactul practic al acestora, atrăgând atenția asupra riscurilor în ceea ce privește dreptul la azil și principiul *nereturnării*.

Activarea Directivei privind protecția temporară a dat naștere, de asemenea, unor schimbări la nivelul procesului și a afectat capacitatea de înregistrare a cererilor de protecție internațională în diferite moduri, întrucât țările UE+ au fost nevoite să înregistreze și persoanele care aveau nevoie de protecție temporară. Aceasta a determinat mai multe modificări ale procedurilor de înregistrare și depunere a cererilor, cu scopul de a facilita și de a accelera procesul pentru persoanele strămutate din Ucraina, ceea ce a dus uneori la întâzieri în accesarea procedurii de către solicitanții de azil.

Cel mai mare număr de cereri înregistrat vreodată în 13 țări UE+

Figura 1. Cererile de protecție internațională pe țările UE+, 2022

Notă: Nu au existat date anuale pentru Islanda. Totalul anual a fost calculat ca sumă a cererilor lunare.

Sursa: Eurostat [[migr_asyappctza](#), [migr_asyappctzm](#) pentru Islanda] la 13 aprilie 2023.

4.2. Procedura Dublin

În 2022, s-au înregistrat în continuare progrese în UE în direcția dezvoltării unui nou mecanism de solidaritate de completare a sistemului Dublin. Mecanismul de solidaritate voluntară de un an, care a fost instituit de Comisia Europeană în urma unui acord între 18 state membre și 3 țări asociate, este considerat o oportunitate de a deschide calea către o soluție cu precădere permanentă conform propunerii de regulament privind gestionarea situațiilor legate de azil și migrație.

În conformitate cu actualul cadru juridic al UE, statele membre, Comisia Europeană și EUAA au elaborat o foaie de parcurs pentru a îmbunătăți procesul de efectuare a transferurilor în temeiul Regulamentului Dublin III în 2022, iar statele membre au început să aplice soluțiile practice definite în foaia de parcurs pentru a depăși principalele obstacole în executarea transferurilor în 2023.

Deși restricțiile COVID-19 au fost eliminate treptat în 2022, o problemă-cheie pentru unitățile Dublin în 2022 a fost lipsa de personal - parțial din cauza faptului că ofițerii de decizie Dublin au fost realocați pentru a sprijini sosirea persoanelor care au nevoie de protecție temporară - ceea ce a făcut mai dificilă abordarea volumului de muncă în creștere.

Potrivit datelor provizorii schimbate periodic între EUAA și 29 de țări UE+, în 2022 s-au emis 163 000 de decizii ca răspuns la cererile trimise în temeiul Regulamentului Dublin. Aceasta a reprezentat o creștere cu peste două cincimi față de 2021, însemnând cel mai mare total anual înregistrat cel puțin din 2016. Per ansamblu, raportul anual dintre deciziile primite cu privire la cererile depuse în temeiul Regulamentului Dublin și cererile de azil a fost de 16 %, la fel ca în 2021. Deși unele decizii privind cererile depuse în temeiul Regulamentului Dublin se refereau la cazuri de reîntregire a familiei, raportul stabil dintre decizii și cereri sugerează că, în 2022, un număr mai mare de solicitanți de azil s-au mutat din prima țară de sosire în alta pentru a depune o nouă cerere (numite deplasări secundare), ceea ce a afectat în general numărul de cazuri de azil.

La nivel de țară, Germania și Franța au continuat să primească cele mai multe decizii ca răspuns la solicitările lor, împreună însumând peste trei cincimi din totalul deciziilor din UE+. Ca și în anii anteriori, Italia a emis în general majoritatea deciziilor cu privire la cererile depuse în temeiul Regulamentului Dublin. Pentru prima dată însă în istorie, Austria și Bulgaria s-au clasat pe locurile doi și trei în rândul țărilor care au emis cele mai multe decizii, depășind Germania și Grecia.

În 2022, rata de acceptare pentru deciziile emise ca răspuns la cererile depuse în temeiul Regulamentului Dublin, care măsoară proporția deciziilor de acceptare a responsabilității (în mod explicit sau implicit) pentru o cerere din totalul deciziilor emise, a fost de 60 % (cu șase puncte procentuale mai mare decât în 2021). Aceasta a reprezentat o creștere, pentru prima dată în 5 ani, la nivelul UE+.

După ce a scăzut foarte mult în perioada pandemiei de COVID-19, în 2020 și 2021, numărul de transferuri efectuate în 2022 în temeiul Regulamentului Dublin s-a menținut la nivel scăzut. În general, aproximativ 15 000 de transferuri au fost efectuate în 2022, ceea ce a fost cu aproximativ o șeptime mai mult decât în 2021, dar cu aproximativ două cincimi mai puțin decât în 2019.

Articolul 17 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III a fost invocat de aproximativ 4 800 de ori în 2022, în scădere pentru prima dată în 4 ani, dar totuși cu mult sub nivelurile înregistrate înainte de pandemie. Articolul 17 alineatul (1) este o clauză discreționară, care permite unui stat membru să examineze o cerere de protecție internațională depusă de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid, chiar dacă această examinare nu este responsabilitatea sa în temeiul criteriilor stabilite în prezentul regulament.

4.3. Proceduri speciale pentru evaluarea nevoilor de protecție

În cursul analizei cererilor de protecție internațională în primă instanță, în anumite condiții statele membre pot utiliza proceduri speciale – precum proceduri accelerate, proceduri la frontieră sau proceduri prioritare – respectând principiile de bază și garanțiile stipulate în dreptul Uniunii.

Pe parcursul anului 2022, instanțele naționale au intervenit pentru a evalua dispozițiile legislative, precum și punerea în aplicare practică a procedurilor speciale. Preocupări legate de utilizarea procedurilor la frontieră și de riscurile accelerării proceselor pe baza conceptului de țară sigură și a cererilor de acordare a accesului la o nouă procedură de azil au continuat să persiste.

În general, 76 000 de cereri de acordare a accesului la o nouă procedură de azil au fost depuse în aceeași țară UE+ în 2022, ceea ce a reprezentat o scădere în comparație cu cele 91 000 de cereri din 2021. Raportul dintre cererile de acordare a accesului la o nouă procedură de azil și numărul total de cereri a fost de 1 la 12, ceea ce reprezintă o scădere semnificativă în comparație cu anul 2021 (când a fost de 1 la 7).

4.4. Procesarea cererilor de azil în primă instanță

Creșterea numărului de cereri de protecție internațională, la care se adaugă situația a milioane de persoane strămutate din Ucraina care au nevoie de protecție temporară, a mărit presiunea asupra capacității de procesare în primă instanță. Țările UE+ au răspuns la această necesitate prin adoptarea de măsuri de eficientizare a sistemului de azil în general și de accelerare a procedurii de azil.

S-a procedat la recrutarea de personal nou și la reorganizarea autorităților responsabile cu examinarea cererii de azil și au fost înființate birouri teritoriale suplimentare pentru a mări prezența și a facilita accesul la procedura de azil și la autoritățile competente. Unele țări din UE+ au introdus politici și orientări privind prioritizarea pentru anumite profiluri, au prelungit termenele de emitere a unei decizii în primă instanță și au scurtat sau omis anumite etape ale procedurii în cazul unui rezultat favorabil solicitantului. Pentru a îmbunătăți și a accelera procedurile, mai multe țări au elaborat noi orientări generale pentru evaluarea cererilor și au adoptat noi politici privind dosarele depuse de solicitanți cu un anumit profil și naționalitate.

În 2022, autoritățile responsabile cu azilul din țările UE+ au emis aproximativ 646 000 de decizii în primă instanță, ceea ce înseamnă cu o cincime mai mult decât în 2021 și cel mai mare număr înregistrat din 2017. În același timp, au fost depuse mult mai multe cereri în 2022

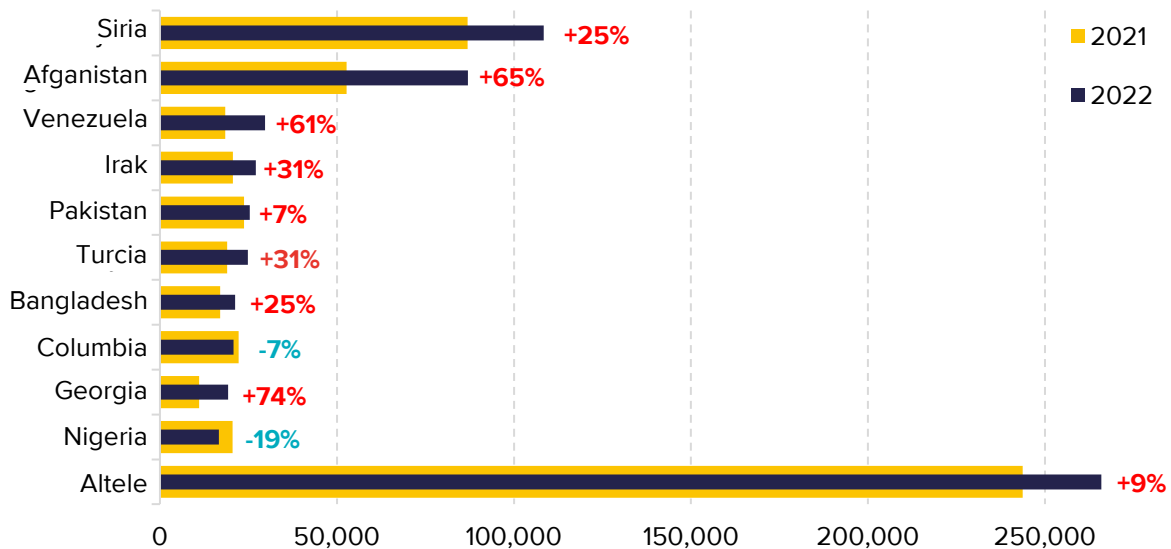
(o creștere de jumătate), în special în a doua jumătate a anului. Până la sfârșitul anului 2022, numărul cererilor a depășit cu 345 000 numărul deciziilor în primă instanță, ceea ce a însemnat un număr mai mare de cazuri pendinte în primă instanță în majoritatea țărilor UE+ decât în anul precedent.

Trei țări UE+ au emis aproape două treimi din deciziile în primă instanță în 2022: Germania (31%), Franța (20%) și Spania (13 %). Acestea au fost urmate de Italia (8 %), Austria (6 %) și Grecia (6 %). Majoritatea deciziilor în primă instanță din țările UE+ au fost emise pentru resortisanți din Siria și Afganistan, care au primit 3 din 10 decizii (vezi figura 2). Resortisanții din Turcia (25 000), Bangladesh (21 000) și Georgia (19 000) au primit cele mai multe decizii înregistrate.

Mai multe decizii în primă instanță emise în 2022 pentru aproape toate țările principale de origine

Figura 2. Decizii în primă instanță în țările UE+ în funcție de primele 10 țări de origine care au primit decizii, 2022 comparativ cu 2021

Sursa: Eurostat [migr_asydcfsta] la 13 aprilie 2023.

Aproximativ 140 000 de cereri au fost retrase de la toate instanțele din țările UE+ în 2022, adică de două ori mai multe decât în 2021 și cele mai multe din 2016 încoace. În general, raportul dintre cererile retrase și numărul total de cereri depuse a crescut de la aproximativ 1 la 10 în ultimii 4 ani la 1 la 7 în 2022. Cel puțin patru cincimi din cererile retrase în 2022 au fost implicite. Este posibil ca un solicitant de azil să-și retragă în mod implicit cererea dintr-o țară UE+ pentru a depune din nou o cerere în altă țară, indicând astfel mișcări secundare către alte țări UE+. În acest sens, a existat un tipar de numeroase retrageri implicite și, prin urmare, deplasări secundare, din țările situate de-a lungul rutei balcanice și din țările aflate la frontierele externe ale UE.

4.5. Procesarea cererilor de azil în recurs sau în instanțe superioare

În 2022, evoluțiile în căile de atac din unele țări ale UE+ au inclus evaluări sau noi interpretări ale dreptului de acces la o procedură de recurs, cum ar fi stabilirea persoanelor care pot introduce o cale de atac și a cerințelor pe care solicitantul trebuie să le respecte pentru a accesa procedura de recurs.

Domeniul de aplicare al recursurilor în cazurile de protecție internațională a făcut obiectul unor îmbunătățiri suplimentare, incluzând cerința unei examinări *ex nunc* (pentru viitor) atât a elementelor de fapt, cât și a elementelor de drept, precum și efectul suspensiv al recursurilor, pentru a alinia practicile și dispozițiile legislative interne la dispozițiile relevante ale Directivei reformate privind procedurile de azil.

Instanțele au intervenit pentru a evalua eficacitatea căilor de atac, în timp ce durata procedurilor de recurs a continuat să reprezinte o preocupare deosebită, ceea ce a dus la propunerea, adoptarea sau punerea deja în aplicare a unor modificări legislative pentru a accelera procedura de recurs. Instanțele au analizat, de asemenea, aspectul legat de identificarea organismului competent care trebuie să fie responsabil pentru o cale de atac împotriva unei decizii privind o cerere de azil.

4.6. Cazuri pendinte

La sfârșitul anului 2022, aproape 899 000 de cereri de azil erau în așteptarea unei decizii în țările UE+, în creștere cu aproape o cincime față de anul precedent. Acesta a fost cel mai mare număr de cazuri în așteptarea unei decizii din aprilie 2020 încoace, când prelucrarea cererilor a fost suspendată sau strict limitată la începutul pandemiei de COVID-19.

Deși numărul de cazuri pendinte a rămas relativ stabil până în iulie 2022, ulterior a început să crească în mod constant, concomitent cu numărul tot mai mare de cereri de azil, în timp ce deciziile pronunțate în primă instanță au început să rămână cu mult în urma numărului de cereri depuse în ultimele două trimestre ale anului 2022, față de primele două. Așadar, numărul de cazuri pendinte a fost mult mai mare decât nivelul înregistrat spre sfârșitul anului 2014, anterior crizei, punând o presiune suplimentară pe sistemele naționale de primire.

Printr-o combinație a datelor Eurostat și din Sistemul de alertă timpurie și de pregătire (Early Warning and Preparedness System – EPS) al EUAA, este posibilă separarea cazurilor pendinte în primă instanță de cazurile pendinte în a doua instanță sau în instanțe superioare. Rezultatele arată că în primă instanță, stocul general de cazuri pendinte a crescut, în timp ce în instanțele superioare a continuat să scadă.

4.7. Primirea solicitanților de protecție internațională

Anul 2022 a fost, fără îndoială, un an în care sistemele de primire din țările UE+ și-au testat limitele, fiind solicitate să răspundă nu numai nevoilor unui număr tot mai mare de solicitanți de protecție internațională, ci și nevoilor a milioane de persoane care aveau nevoie de protecție temporară și, prin urmare, de adăpost.

Principala provocare a rămas lipsa de locuri suficiente, chiar dacă statele membre au continuat să investească semnificativ în creșterea capacității de primire. Unele țări au depășit toate recordurile anterioare la nivel de capacitate, dar nu a fost totuși suficient pentru a oferi cazare adecvată tuturor solicitanților. Provocările multiple au fost uneori accentuate de metode de finanțare inadecvate și de probleme legate de colaborarea cu municipalitățile. Doar câteva țări UE+ (de exemplu, țările de tranzit din care solicitanții treceau adesea în altă țară UE+) nu au raportat probleme legate de capacitate.

Statele membre au explorat diferite modalități prin care să răspundă nevoilor sporite. Unele au apelat la noi părți interesate pentru a consolida sistemul de primire, de exemplu, prin implicarea mai strânsă a organizațiilor societății civile, a actorilor municipali, a celor din domeniul gestionării dezastrelor sau a actorilor privați. În cadrul planurilor sale operaționale, EUAA a ajutat 10 țări să-și îmbunătățească sistemele de primire.

Condițiile de primire s-au deteriorat în centrele supraaglomerate, ajungând sub nivelul standard în unele țări din UE+, conform documentării ample din partea organizațiilor societății civile. Instanțele au intervenit pentru a reitera obligațiile statelor membre în ceea ce privește asigurarea efectivă a condițiilor de primire. Întrucât în centrul atenției au rămas nevoile imediate, cum ar fi găsirea unor locuri de primire suficiente și asigurarea unor condiții de viață adecvate, se pare că au fost puse în aplicare mai puține inițiative pentru a facilita intrarea solicitanților pe piața muncii, orientarea în noua societate sau accesul la educație și asistență medicală.

4.8. Aspecte ale custodiei publice care implică solicitanți și foști solicitanți

În 2022, deficiențele din practicile și condițiile custodiei publice au fost în continuare sub observația organizațiilor de monitorizare și judiciare internaționale, europene și naționale, cum ar fi Comitetul contra torturii (CAT), Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratatelor Inumane sau Degradante (CPT), ombudsmanii naționali, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) și instanțele naționale, pe lângă UNHCR și organizațiile societății civile. Hotărârile instanțelor au determinat, uneori, inițierea unor procese de aliniere a politicilor și practicilor naționale la legislația europeană relevantă.

Capacitatea de luare în custodie publică în țările UE+ a continuat să fie adaptată nevoilor operaționale, în principal pentru a deschide sau a prevedea construirea de noi centre de cazare a străinilor luați în custodie publică. Luarea în custodie publică a fost una dintre principalele preocupări exprimate de organizațiile societății civile. Într-o serie de țări, au fost exprimate preocupări cu privire la practica luării în custodie publică a solicitanților la frontieră, reținerea *de facto* în general, în timp ce resortisanții țărilor terțe nou-veniți așteptau să depună o cerere, condițiile custodiei publice și împiedicarea accesului la drepturi, cum ar fi accesul la informații și asistență judiciară.

4.9. Accesul la informații

În 2022, țările UE+ au continuat să consolideze furnizarea de informații pentru solicitanții de azil prin inovații și progrese digitale, cum ar fi noi platforme și site-uri web. Pe lângă autoritățile naționale, organizațiile societății civile au continuat să joace un rol la fel de important în facilitarea accesului la informații. Atât autoritățile naționale, cât și organizațiile societății civile au depus din ce în ce mai multe eforturi pentru a se asigura că solicitanții și beneficiarii de protecție internațională au acces la informații într-o limbă pe care o înțeleg. Ca atare, conținutul a fost tradus în mai multe limbi, punându-se un accent deosebit pe disponibilitatea informațiilor în ucraineană și rusă.

Anumite grupuri de solicitanți ar putea avea nevoie de informații adaptate situației și circumstanțelor lor. Sosirea în masă a persoanelor strămutate din Ucraina a conturat un nou peisaj informațional; țările UE+ au alocat resurse semnificative pentru a dezvolta platforme și materiale de informare care au fost actualizate în mod regulat pentru a oferi informații de actualitate și precise într-un mediu cu evoluții rapide. Autoritățile naționale au fost sprijinite în acest proces, de exemplu, prin inițiative ale EUAA ([Who is Who in Temporary Protection](#)) și ale UNHCR (pagini de ajutor). De asemenea, au fost elaborate noi informații pentru resortisanții ruși care solicită protecție.

4.10. Asistență juridică și reprezentare

În 2022, unele țări UE+ au depus în continuare eforturi pentru a îmbunătăți accesul la asistență juridică și calitatea acesteia în toate etapele procedurii de azil. Acestea au lansat noi inițiative și proiecte, de exemplu, contractarea de avocați specializați care lucrează în domeniul azilului și acordarea de sprijin suplimentar solicitanților cu nevoi speciale. Au fost puse la dispoziția practicienilor din domeniul dreptului posibilități de dezvoltare profesională și noi instrumente prevăzute în general pentru a îmbunătăți calitatea serviciilor. De asemenea, s-au înregistrat eforturi semnificative în ceea ce privește furnizarea de servicii de asistență juridică pe tot parcursul procedurii de azil prin digitalizare și interconectivitate între portalurile autorității responsabile cu examinarea cererilor de azi și platformele instanțelor.

Cu toate acestea, astfel cum s-a raportat în anii precedenți, punerea în aplicare a dispozițiilor relevante ale Directivei reformate privind procedurile de azil a rămas o preocupare la frontieră, în centrele de custodie publică și în procedura de recurs, din cauza insuficienței informațiilor și a accesului la asistență juridică și reprezentare. În unele cazuri, termenele scurte aferente procedurii la frontieră, procedurilor speciale sau procedurii Dublin au dus la o asistență juridică limitată, de slabă calitate sau inexistentă.

Ca răspuns la invazia lansată de Rusia, autoritățile naționale, organizațiile internaționale și organizațiile societății civile au mobilizat resurse pentru a oferi sprijin imediat persoanelor strămutate din Ucraina, inclusiv informații juridice și asistență juridică, cu implicarea activă a asociațiilor barourilor naționale.

4.11. Servicii de interpretare

În 2022, statele UE+ au introdus mai multe inițiative pentru îmbunătățirea serviciilor de interpretare în cadrul procedurii de azil, în special în contextul furnizării de servicii adecvate pentru supraviețuitorii traficului de persoane, al sprijinirii persoanelor cu nevoi speciale și al furnizării de servicii de asistență medicală. S-au depus în continuare eforturi de îmbunătățire a calității serviciilor de interpretare prin formare, îndrumare, instrumente de calitate și materiale de sprijin pentru interpreți. S-a observat o tendință în creștere de implicare a beneficiarilor de protecție ca interpreți în contextul azilului; având ei înșiși experiența directă a procesului, acești interpreți au putut să ofere un sprijin adecvat noilor solicitanți.

Pentru a face față sosirii persoanelor strămutate din Ucraina, mai multe țări UE+ au mărit numărul de interpreți vorbitori de ucraineană și rusă și au elaborat mai multe materiale informative în aceste limbi. Aceste eforturi au declanșat unele critici din partea organizațiilor societății civile, care au reclamat existența unui sistem binar în acordarea de asistență persoanelor care au fugit din Ucraina, care au primit sprijin rapid în domeniul interpretării, precum și solicitanților de azil din alte țări. Organizațiile societății civile au ridicat și problema barierelor lingvistice și culturale de la frontiere, din cauza lipsei serviciilor de interpretare și a traducerilor slabe ale informațiilor, ceea ce i-a împiedicat pe migranți să-și înțeleagă cu adevărat drepturile și obligațiile.

4.12. Informații privind țara de origine

Principalele evoluții în ceea ce privește producerea de informații privind țara de origine (ITO), în 2022, s-au axat pe îmbunătățirea metodologiilor, pe investiții în noi tehnologii și în cercetători, pe îmbunătățirea colaborării cu alți cercetători având sediul în Europa (de exemplu, în unitățile ITO naționale și în organizațiile societății civile care își desfășoară activitatea în țara de origine) și pe producerea rapidă de informații pentru a aborda noile situații de criză. Producerea de ITO s-a concentrat în continuare asupra celor mai frecvente țări de origine ale solicitanților de azil din Europa, și anume Afganistanul, Columbia, Siria, Turcia și Venezuela. În mod natural, producerea de ITO în 2022 s-a concentrat, de asemenea, asupra situației din Ucraina și Rusia.

O provocare care pare să persiste, așa cum au evidențiat organizațiile societății civile, se referă la lipsa accesibilității și ușurinței de utilizare a bazelor de date privind ITO și la lipsa de informații multilingve, întrucât materialele privind ITO sunt disponibile, în marea lor majoritate, în limba engleză. În plus, se pare că există un dezechilibru între țările de origine pentru care sunt disponibile un număr mare de rapoarte ITO și țările pentru care nu există informații sau pentru care există informații limitate, precum și o lipsă de date privind solicitanții intersexuali și situația din țările lor de origine.

4.13. Apatridia în contextul azilului

În contextul azilului, apatridia poate afecta procesul de stabilire a statutului de azilant în urma unei cereri de protecție internațională, precum și garanțiile procedurale ale solicitantului. În 2022, țările UE + au adus modificări legislative și de politică pentru a aborda problema apatridiei, inclusiv instituirea de proceduri specifice de stabilire a apatridiei, facilitarea accesului la naturalizare și actualizarea orientărilor privind prelucrarea cererilor depuse de apatrizi.

Se pare însă că unele provocări au persistat, inclusiv lipsa unui proces de stabilire a apatridiei în unele țări UE+ și lipsa de conștientizare și de expertiză cu privire la aspecte legate de apatridie în contextul azilului. Acest lucru poate crea incertitudine pentru solicitanți cu privire la proces și la drepturile și obligațiile lor și poate duce la identificarea și înregistrarea necorespunzătoare.

4.14. Conținutul protecției

Conținutul protecției se referă la drepturile care li se cuvin beneficiarilor unei forme de protecție în țara de azil, precum și la obligațiile asociate. Protecția se acordă când solicitanții primesc o decizie pozitivă de acordare a statutului de refugiat sau a statutului conferit prin protecție subsidiară (numite și statute armonizate la nivelul UE). Rata de recunoaștere se referă la numărul de rezultate pozitive ca procent din numărul total al deciziilor privind cererile de protecție internațională. Deși formele naționale de protecție acordă un statut de protecție resortisanților țărilor terțe, aceste statute – care nu sunt armonizate între țările UE+ – nu sunt incluse în calculul ratei de recunoaștere.

În 2022, rata de recunoaștere generală din țările UE+ pentru deciziile în primă instanță privind cererile de azil a fost de 39 %. Asta înseamnă că, din 646 000 de decizii emise, 252 000 au fost pozitive, acordând solicitantului fie statutul de refugiat, fie protecție subsidiară. Rata de recunoaștere a crescut cu cinci puncte procentuale față de 2021 și a fost cea mai mare din 2017 încoace. Majoritatea deciziilor pozitive în primă instanță au acordat statutul de refugiat (149 000 sau 59 % din deciziile pozitive), iar protecție subsidiară s-a acordat în celelalte 103 000 de cazuri (41 %).

În afară de statutele reglementate de UE, dacă se includ în calcul autorizațiile de ședere din motive umanitare, rata de recunoaștere generală din țările UE+ pentru deciziile în primă instanță din 2022 ar fi de 50 %.

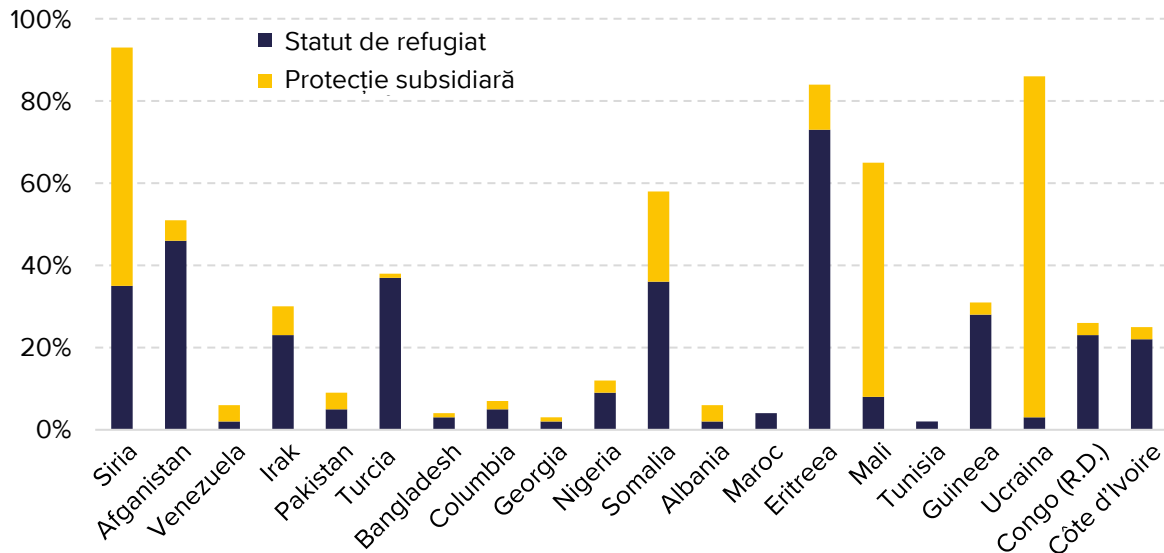
Din cele 20 de naționalități care au primit cele mai multe decizii în primă instanță în 2022, sirienii au avut cea mai mare rată de recunoaștere, de 93 %. Aceștia au fost urmați de ucraineni (86 %) și eritreeni (84 %). Alte grupuri cu rate relativ mari de recunoaștere au fost resortisanții din Mali (65 %), Somalia (57 %) și Afganistan (51 %) (vezi figura 3).

Sirienii, ucrainenii și eritreanii au înregistrat cele mai mari rate de recunoaștere în 2022

Figura 3. Ratele de recunoaștere în primă instanță pentru primele 20 de naționalități cu cele mai multe decizii emise în țările UE+, după naționalitate și statutul acordat, 2022

Notă: Aceste 20 de naționalități au primit cel mai mare număr al deciziilor în prima instanță emise în țările UE+ în 2022. Sunt ordonate (de la stânga la dreapta) după numărul deciziilor primite.

Sursa: Eurostat [[migr_asydcfsta](#)] la 13 aprilie 2023.

Varietatea și calitatea drepturilor și a serviciilor pe care le primesc beneficiarii de protecție influențează perspectivele lor de integrare efectivă în societatea gazdă. În 2022, politicile de integrare au fost orientate în primul rând către persoanele care au avut nevoie de protecție temporară din Ucraina, incluzând facilitarea orientării lor sociale, accesul la educație, la un loc de muncă și asistență medicală, precum și furnizarea de beneficii de asistență socială.

Tendința observată în anii anteriori de a implica o serie de părți interesate și de a îmbunătăți colaborarea pentru integrarea beneficiarilor de protecție internațională a continuat și în 2022, iar nevoia urgentă și pe scară largă de a acorda sprijin în vederea integrării persoanelor care au nevoie de protecție temporară a catalizat și mai mult acest proces de colaborare între mai multe părți interesate. Astfel, țările UE+ au testat câteva modalități noi, inovatoare de colaborare în vederea integrării persoanelor care au nevoie de protecție.

Pentru a susține un proces de elaborare a politicilor bazat pe dovezi, diverse părți interesate, inclusiv autorități naționale, mediul academic, grupuri de reflecție și organizații ale societății civile, au continuat să evalueze componentele programelor de integrare pe parcursul anului 2022. Lecțiile învățate din eforturile de integrare a beneficiarilor de protecție temporară pot oferi informații suplimentare cu privire la impactul diferitelor abordări ale integrării în viitor. În paralel, unele țări UE+ au continuat cu inițiative care ofereau un drept de ședere foștilor solicitanți care nu puteau fi returnați și care au ajuns la un anumit nivel de integrare.

Creșterea numărului de cereri de azil în 2022 a produs deseori efecte și a cauzat întârzieri în transmiterea documentelor de ședere și de călătorie beneficiarilor de protecție internațională, ceea ce risca să întârzie accesul acestora la alte servicii și drepturi. După cum s-a observat în anii anteriori, instanțele și-au rezervat un rol important în conturarea interpretării motivelor și procedurilor de revizuire sau retragere a protecției internaționale, în timp ce autoritățile judiciare au examinat, de asemenea, politicile și practicile naționale în domeniul reunificării familiei.

4.15. Relocarea și admișiile umanitare

După reducerea activităților de relocare în timpul pandemiei de COVID-19, țările au început să reactiveze treptat programele în 2021 și 2022. În acest context, țările UE+ au continuat să depună eforturi pentru a-și îndeplini angajamentele. Aceasta a impus adaptarea priorităților și a programelor la noile provocări din cursul anului, cum ar fi criza continuă din Afganistan și sosirea în masă a persoanelor strămutate din Ucraina. Dată fiind presiunea acută asupra sistemelor naționale de primire, multe țări din UE+ au întârziat procesul de punere în aplicare a angajamentelor de relocare.

În general, rolul organizațiilor societății civile, al companiilor private și al grupurilor comunitare a fost consolidat prin intermediul unor acorduri noi, deoarece acestea joacă un rol important în primirea refugiaților relocați și în procesul de selecție și de referire. Pentru a măsura impactul programelor de relocare, țările UE+ și organizațiile societății civile au întreprins evaluări pentru a identifica lecțiile învățate și bune practici.

În ceea ce privește admișiile umanitare, eforturile s-au concentrat preponderent asupra sosirii resortisanților afgani aflați în situație de risc. Și în această situație, inițiativele relevante au fost puse în aplicare în cooperare cu organizațiile societății civile.

5. Copiii și persoanele cu nevoi speciale din procedura de azil

Întrucât persoanele care au avut nevoie de protecție temporară au fost în principal femei și copii în 2022, țările UE+ au fost nevoite să adapteze serviciile de sprijin care erau orientate, în general, către solicitanții de protecție internațională care erau preponderent bărbați. Femeile și copiii care au fugit din Ucraina prezentau un risc sporit de a face obiectul traficului de persoane, astfel că o serie de țări UE+ au desfășurat campanii de conștientizare și de prevenire a traficului de persoane. De asemenea, acestea au depus eforturi suplimentare pentru a identifica mai bine victimele și a oferi un sprijin rapid și adecvat.

În pofida eforturilor depuse de țările UE+ pentru a îmbunătăți identificarea timpurie, referirea și monitorizarea ulterioară, identificarea persoanelor cu nevoi speciale și asigurarea în timp util a cazării și a sprijinului pentru persoanele cele mai vulnerabile au devenit și mai dificile în contextul sistemelor de primire saturate. În plus, mai multe state membre și organizații ale societății civile au observat că solicitanții de protecție internațională au sosit în UE într-o stare de sănătate mai precară decât în anii trecuți.

Instanțele au intervenit adesea, pronunțând hotărâri cu privire la o serie de aspecte legate de solicitanții cu handicap și cu nevoi speciale de sănătate, cu privire la chestiuni legate de protecția efectivă a femeilor și fetelor, precum și cu privire la cazurile care implică cereri legate de orientarea sexuală și identitatea de gen (SOGI).

În 2022, au fost depuse 42 000 de cereri de azil de către minori neînsoțiți în toate țările UE+, însemnând cel mai mare număr din 2016 încoace. Aceasta a reprezentat o creștere de trei cincimi față de anul precedent, depășind ușor numărul total crescut al cererilor (+53 %). Doar două naționalități au reprezentat împreună două treimi din cererile depuse de minori neînsoțiți: aproape jumătate au fost depuse de afgani (20 000) și sirieni (10 000).

Peste jumătate din cererile de protecție internațională ale minorilor neînsoțiți au fost depuse în Austria (13 000 sau 31 %), Germania (7 300, 17 %) și Țările de Jos (4 200, 10 %). Atât în Austria, cât și în Țările de Jos, precum și în Bulgaria (3 400), Franța (1,000) și Cipru (900), cifrele pentru 2022 au fost cele mai mari înregistrate (*vezi figura 4*).

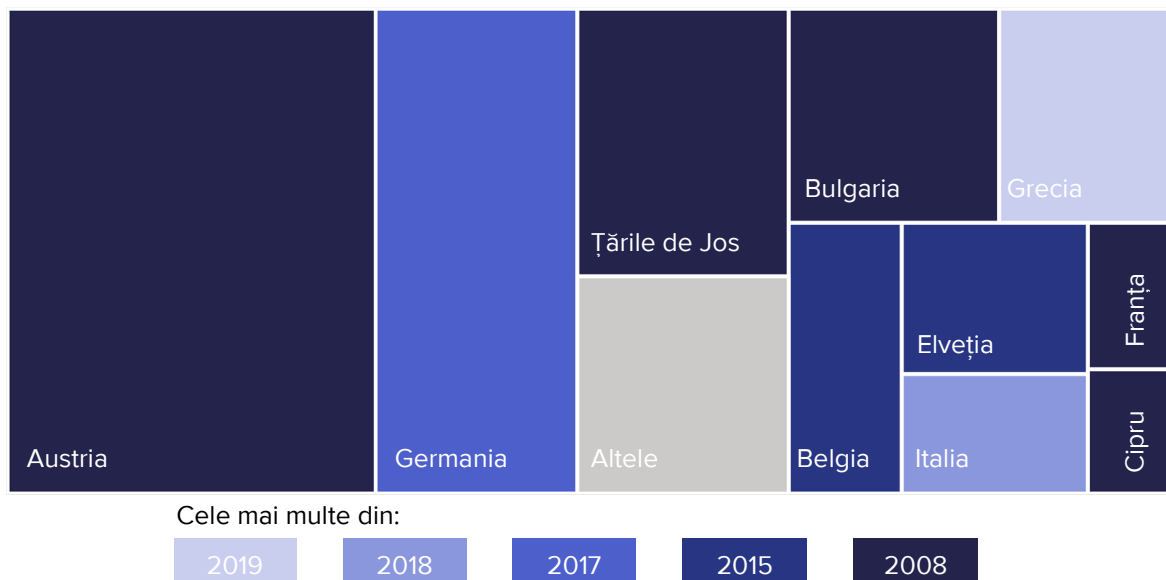
S-a acordat statutul de refugiat sau protecția subsidiară aproape tuturor minorilor sirieni neînsoțiți (96 %). În schimb, un număr mic de decizii pozitive au fost emise pentru minorii din Bangladesh (6 %).

Aproximativ 18 000 de cereri au fost retrase de minorii neînsoțiți în 20 de țări UE+ care au raportat date. La fel ca în cazul cererilor retrase de solicitanți adulți, acest număr a fost de aproximativ două ori mai mare decât în 2021. De fapt, creșterea numărului de cereri retrase a depășit creșterea numărului de cereri depuse de minori neînsoțiți. Cererile au fost retrase în principal de un anumit grup: 95 % au fost solicitanți de sex masculin cu vârste între 14 și 17 ani. Aproape toate retragerile au fost implicite, sugerând că minorii neînsoțiți nu au anunțat autorității cu privire la intenția de a-și retrage cererea. S-ar putea ca astfel de retrageri să indice deplasări secundare către alte țări UE+.

Număr record de minori neînsoțiți care solicită azil în Austria, Bulgaria, Cipru, Franța și Țările de Jos

Figura 4. Primele 10 țări din UE+ care primesc cereri din partea minorilor neînsoțiți, 2022

Notă: Nu au existat date pentru Islanda.
 Sursa: Eurostat [[migr_asyunaa](#)] la 13 aprilie 2023.

Creșterea numărului de copii neînsoțiți față de 2021 a exercitat o presiune suplimentară asupra proceselor relevante, cum ar fi numirea unui tutore și evaluarea vârstei minorilor autoproclamați. Creșterea a avut, de asemenea, un impact asupra termenelor de prelucrare a cererilor și asupra asigurării unor condiții materiale de primire adecvate și a sprijinului pentru minorii neînsoțiți.

Observații finale

În 2022, țările UE+ au primit un număr record de persoane care au avut nevoie de protecție, după cum o demonstrează creșterea bruscă a numărului de solicitanți de azil și cele peste 4 milioane de persoane strămutate din Ucraina care au solicitat protecție temporară. Chiar dacă cifra combinată de 5 milioane de persoane care au sosit în UE a exercitat o presiune considerabilă asupra administrațiilor naționale, au fost create soluții la nivel european și național pentru a răspunde nevoilor persoanelor care caută protecție.

Răspunsul european la nevoile milioanei de persoane strămutate din Ucraina a fost constructiv și orientat spre protecție, iar acesta poate servi drept model politic și operațional pentru viitor. Au existat o serie de factori care au catalizat acest succes, inclusiv legislația preexistentă care a fost adaptată pentru a răspunde în mod specific acestei nevoi, precum și voința politică de a activa această legislație și de a institui rapid structurile de sprijin corespunzătoare. Este important de menționat faptul că colaborarea dintre multiplele și diversele părți interesate pe bază de solidaritate multidimensională a jucat un rol major în conceperea de soluții și în punerea lor în aplicare: solidaritatea față de persoanele care au nevoie de protecție; solidaritatea între țările UE și solidaritatea între diferiți actori care au reușit să mobilizeze resurse și să se îndrepte în aceeași direcție. Instituțiile și agențiile UE, autoritățile naționale și locale, organizațiile internaționale și ale societății civile, precum și cetățenii și comunitățile private și-au unit forțele și au valorificat reciproc expertiza în ceea ce privește furnizarea de soluții eficiente.

Pentru a înregistra progrese în ceea ce privește optimizarea sistemelor de azil ale UE în 2022, președințiile franceză și cehă ale Consiliului UE au pledat pentru o abordare treptată, au reușit să catalizeze progresele înregistrate în negocierile legate de Pactul privind migrația și azilul și au încurajat în continuare cooperarea practică între statele membre. Această activitate s-a încheiat cu adoptarea mandatelor de negociere referitoare la Regulamentul privind procedura de screening și Regulamentul Eurodac, cu acordul politic dintre colegiitori cu privire la o foaie de parcurs comună pentru negocierile legate de pachetul de reformă și cu acordul privind mecanismul de solidaritate voluntară. Aceste acțiuni de amplificare a angajamentului, bazate pe un echilibru între expresii ale solidarității și ale responsabilității, pot avea un efect cumulativ pozitiv, fundamentând mai departe procesul de elaborare a politicilor și, în cele din urmă, facilitând adoptarea pactului în anii următori.

Pe fondul acestor progrese în reforma sistemului european comun de azil, UE și statele sale membre au depus eforturi pentru a asigura o dublă integritate, și anume integritatea procedurii de azil și integritatea gestionării frontierelor. Într-adevăr, în ultimii ani, s-a pus accentul pe o abordare eficientă, care a fost prezentată ca fiind un element de bază al metodei de consolidare a pactului. Un obiectiv declarat al revizuirii sistemului Schengen este de a spori reziliența la amenințări grave, cum ar fi instrumentalizarea migranților, prin gestionarea integrată a frontierelor. În același timp, o gestionare eficientă presupune integritate în primirea persoanelor care au nevoie de protecție, cu respectarea deplină a drepturilor fundamentale și procesarea cererilor în mod corect și cu demnitate.

Prin urmare, odată cu modernizarea gestionării frontierelor, este esențial să se asigure accesul neîngrădit la protecție pentru persoanele care au nevoie. Deși au fost inițiate demersuri esențiale în această direcție, cum ar fi discuțiile – și orientările aferente – privind instituirea unor mecanisme naționale independente de monitorizare a respectării drepturilor omului la frontierele externe, în unele rapoarte alarmante ale organizațiilor internaționale și ale societății civile se ridică problema practicilor care împiedică accesul efectiv la protecție.

Pentru a asigura interpretarea corectă a SECA, Curtea de Justiție a UE (CJUE) și instituțiile judiciare de la nivel național au continuat să țină sub observație legislația, politicile și practicile naționale cu privire la o serie de domenii legate de SECA în 2022. S-a pus un accent deosebit pe aplicarea principiului *nereturnării* și pe accesul efectiv la teritoriu și la procedura de azil. Pentru a proteja integritatea SECA, este extrem de important ca autoritățile naționale să pună în aplicare hotărârile pronunțate de instanțe în acest sens.

Pe fondul evoluțiilor rapide din domeniul azilului, ceea ce necesită cooperarea mai multor părți interesate în conceperea și implementarea de soluții de protecție, EUAA a devenit o componentă esențială a arhitecturii europene a azilului. Însărcinată cu un mandat consolidat, agenția va continua să sprijine punerea în aplicare a SECA în întreaga Europă. Pe lângă sprijinul tehnic, operațional și de formare oferit de agenție, noul post de ofițer independent pentru drepturile fundamentale va cataliza activitatea pentru a asigura în permanență protecția drepturilor solicitanților de azil. Prin mecanismul său de monitorizare, agenția va colabora și mai strâns cu statele membre în anii următori pentru a monitoriza aplicarea operațională și tehnică a obligațiilor legale ale UE și pentru a sprijini statele membre în identificarea posibilelor limitări ale sistemelor de azil și de primire, contribuind în ultimă instanță la asigurarea unui sistem de azil al UE mai armonizat.

Raport privind azilul 2023: Rezumat

Ca primă sursă de informații referitoare la protecția internațională în Europa, *Raportul privind azilul 2023* oferă o privire de ansamblu cuprinzătoare a principalelor evoluții din domeniul azilului din 2022. Rezumatul prezintă o versiune prescurtată a raportului principal.

Agenția Uniunii Europene pentru Azil (EUAA) coroborează informații despre toate aspectele sistemului european comun de azil. În acest scop, raportul subliniază modificările politicilor, practicilor și legislației. Raportul prezintă tendințele din domeniul azilului, indicatorii-cheie pentru anul de referință 2022, o imagine de ansamblu a sistemului Dublin care stabilește statul membru responsabil pentru un caz, precum și o secțiune specifică privind solicitanții cu nevoi speciale, inclusiv minorii neînsoțiți. Exemplele de jurisprudență sunt prezentate pentru interpretarea legislației europene și naționale în contextul *acquis-ului* UE în materie de azil.

Raportul privind azilul 2023 utilizează informații dintr-o gamă largă de surse – inclusiv perspectivele autorităților naționale, ale instituțiilor UE, ale organizațiilor internaționale, ale organizațiilor societății civile și ale mediului academic – pentru a prezenta o imagine completă și perspective diverse. Raportul, care vizează perioada cuprinsă între 1 ianuarie și 31 decembrie 2022, servește drept referință pentru cele mai recente evoluții în domeniul protecției internaționale din Europa.